

Klucz do sukcesu czy wymóg codzienności

o kompetencjach cyfrowych i zawodach przyszłości

O czym będziemy rozmawiać?

Z tej lekcji dowiedziecie się czym są kompetencje cyfrowe i do czego można je wykorzystać

Zastanowimy się czy są potrzebne w dzisiejszym świecie i spróbujemy wspólnie odpowiedzieć na pytanie czy kompetencje cyfrowe to tylko sprawne poruszanie się w mediach społecznościowych, czy może przydają się także w innych obszarach naszego życia?

Czym jest cyfrowy świat? Czy do niego przynależymy? Czy „bycie w nim” to wciąż wybór czy już wymóg codzienności?

W drugiej części skupimy się na wykorzystaniu kompetencji cyfrowych w planowaniu życia zawodowego. Jakie będą zawody przyszłości i czego potrzeba, żeby je wykonywać? Czy naszą przyszłość zdominuje jeden zawód wykonywany przez całe życie, a może życie zawodowe zmieni się w katalog „mikrokarier”?

Jakie znaczenie ma: *reskilling*, *upskilling* i *lifelong learning*?

**A jeśli pojawią się inne pytania?
Na wszystkie wspólnie odpowiemy!**

Czym są kompetencje cyfrowe?

Czy i jakie mają znaczenie w sukcesie życiowym i zawodowym?

Świat nieustannie się zmienia, dlatego potrzebujemy nowych kompetencji cyfrowych

Umiejętności jeszcze 15 lat temu zarezerwowane dla wąskiej grupy specjalistów stały się naszą codziennością i wymagają bycia na bieżąco z nowymi trendami technologicznymi i usługami dostępnymi w cyfrowym świecie.

Kompetencje cyfrowe (ang. digital competences)

To

- ✓ ... wiedza, umiejętności i postawy ...
- ✓ ... pozwalające w sposób efektywny, poprawny, bezpieczny, krytyczny, kreatywny i etyczny ...
- ✓ ... wykonywać zadania, rozwiązywać problemy, komunikować się, zarządzać informacją, współpracować, tworzyć i dzielić się treściami.

Wśród kompetencji przyszłości wyróżniamy:

- umiejętność korzystania z informacji i danych,
- komunikowanie się i współpracę,
- umiejętność korzystania z mediów,
- umiejętność tworzenia treści cyfrowych (w tym programowanie),
- bezpieczeństwo (w tym komfort cyfrowy i kompetencje związane z cyberbezpieczeństwem),
- kwestie dotyczące własności intelektualnej,
- rozwiązywanie problemów,
- krytyczne myślenie.

Kompetencje cyfrowe - dlaczego są takie ważne?

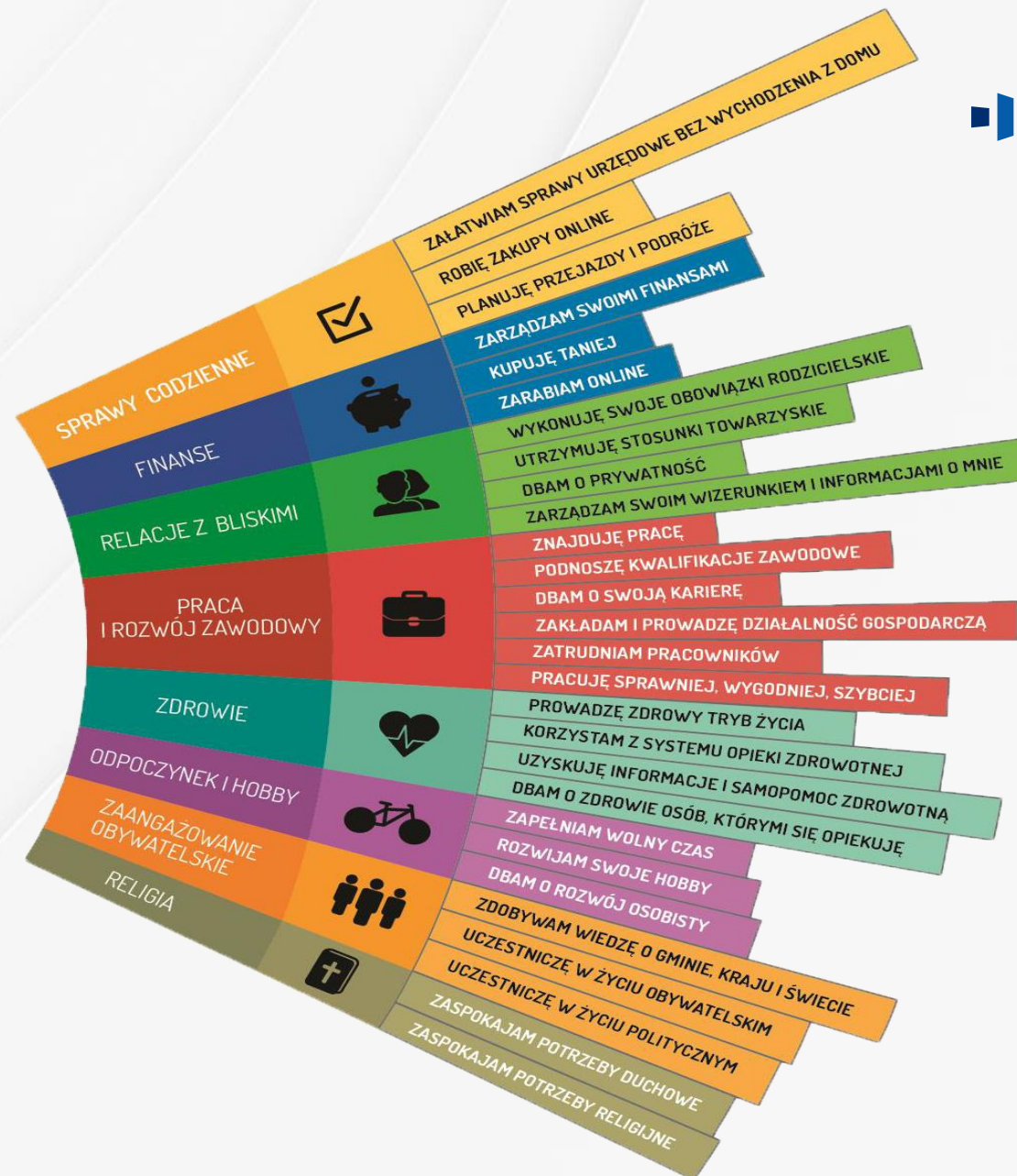
Rozwój technologii i dostęp do danych przyspieszają, a nasze kompetencje określają nasze możliwości – **nasz rozwój, zasoby i percepcję świata.**

Coraz więcej usług i czynności przenosi się do sfery cyfrowej. Pandemia przyspieszyła ten proces z uwagi na ograniczenia w przemieszczaniu, zdalną pracę, naukę czy zmiany w prowadzeniu firm.

- Obecnie kompetencje cyfrowe, obok czytania, pisania, umiejętności matematycznych i językowych, stanowią zespół **fundamentalnych umiejętności współczesnego człowieka.**
- Będą też decydować o możliwościach na rynku pracy oraz dostępie do nowych produktów i usług.

Katalog wybranych kompetencji cyfrowych

Czy każdy ma szansę rozwijać cyfrowe kompetencje?

Czy wiecie, jaki jest podstawowy warunek budowania portfolio cyfrowych umiejętności?

Prawidłowa odpowiedź to oczywiście **dostęp do Internetu**.

2012: z internetu codziennie korzystało **36%** Polaków

2022: z sieci korzysta codziennie **69,3 %**

Na tak gwałtowną zmianę ma wpływ kilka czynników: dostępność internetu, jego cena czy jakość połączenia.

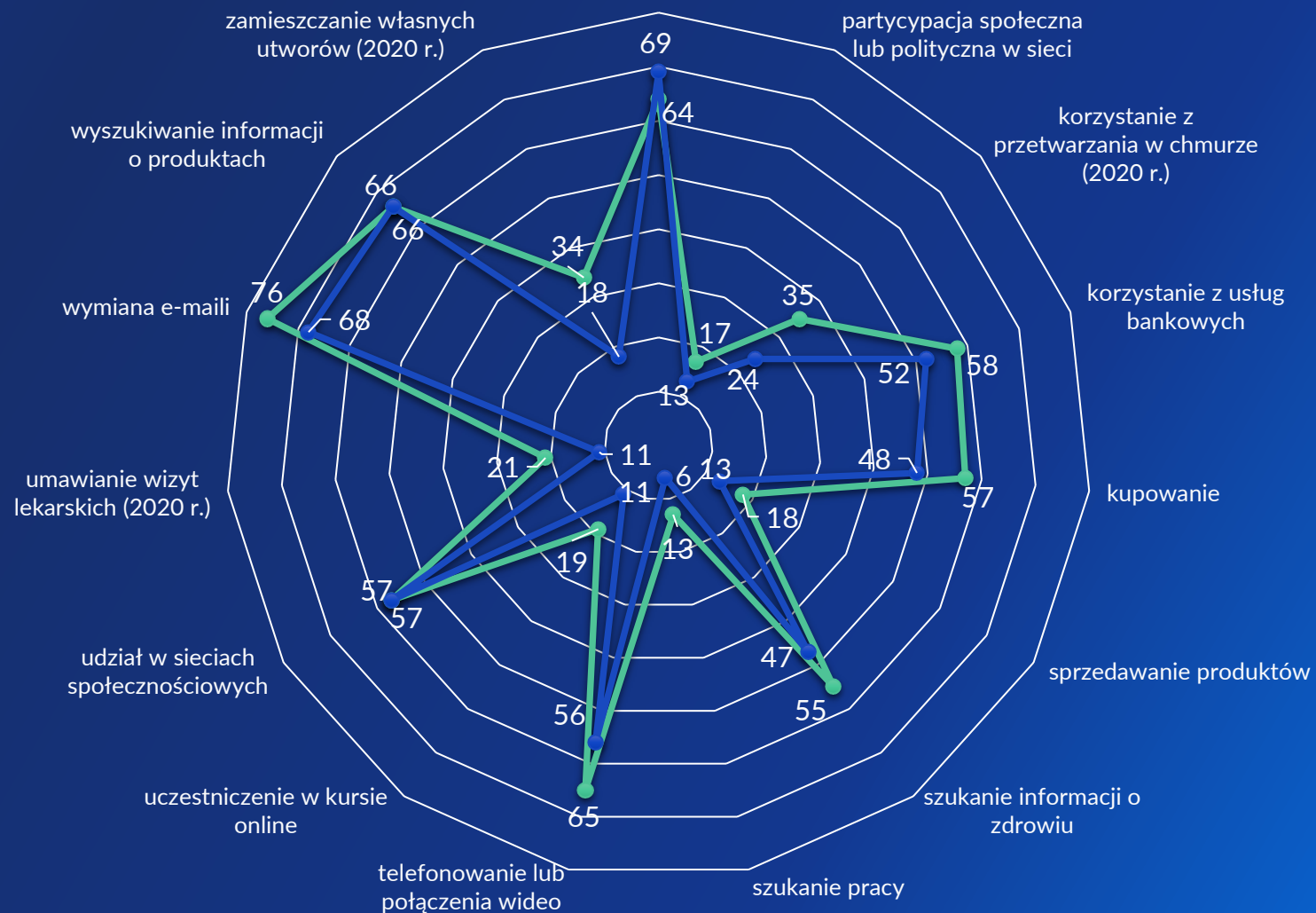
Poza zasięgiem sieci pozostaje obecnie **17,6%** mieszkańców Polski

— UE 27 — PL

czytanie serwisów
informacyjnych/gazet
online

Odsetek korzystających z Internetu według celów – Polska a średnia unijna w 2021 r.

Jakie obszary edukacji wspierają rozwój gospodarki cyfrowej?

- Edukacja w zakresie przedsiębiorczości, biznesu
- Rozwiązywanie problemów - trening samodzielnego myślenia, kreatywności i innowacyjności
- Rozwój umiejętności technicznych
- Trening umiejętności miękkich (współpraca, praca grupowa, samoorganizacja zespołów, efektywna komunikacja)
- Obserwacja klientów/przedsiębiorców, sezonowa praca, pomoc rodzicom w pracy
- Samodzielne projekty (np. wolontariat, eksperymenty naukowe, blogi tematyczne)
- Zbieranie różnorodnych doświadczeń – koła zainteresowań, książki, kursy, staże, certyfikaty, edukacja online, TEDx

Wykluczenie cyfrowe w Polsce

Wykluczenie cyfrowe to nowe zjawisko

Termin wykluczenia cyfrowego to podział społeczeństwa na osoby z dostępem do sieci internetowej i nowoczesnych form komunikacji oraz na osoby bez takich możliwości. Zależy ono od:

- umiejętności posługiwania się Internetem
- szybkości łącza (szczególnie w małych miastach i na wsi)
- kompetencji technicznych, poznawczych czy językowych
- motywacji do korzystania z nowych technologii.

Według badań, CBOS 25% osób powyżej 65 lat i 51% w wieku 55–64 lata korzysta z Internetu, podczas gdy robi to zdecydowana większość ludzi młodych (100% ankietowanych w wieku 18–24 oraz 96% ankietowanych w wieku 25–34).

Wykluczenie cyfrowe można ograniczać z Waszą pomocą

Czy ktoś z Was pamięta świat bez Internetu?

Nie, a to dlatego, że Wasze pokolenie – nazwane też **pokoleniem Z** określane jest mianem „digital natives”. Co to oznacza? Że jesteście **pierwszym pokoleniem, które nie zna świata bez Internetu!**

Jesteście lepiej poinformowani niż którekolwiek pokolenie wcześniej, bardziej mobilni, szukacie informacji w Google, korzystacie z nawigacji, od najmłodszych lat macie dostęp do telefonów komórkowych, bankujecie z aplikacji mobilnych i robicie zakupy na odległość.

Dzięki temu możecie być źródłem wiedzy dla swoich rodziców lub dziadków i wspierać ich w poznawaniu cyfrowego świata!

Czy zatem wykluczenie cyfrowe rośnie czy maleje?

Wykluczenie cyfrowe wśród Polaków zmniejsza się i wynosi obecnie już tylko 8% - wynika z najnowszego raportu Fiberhost.

Jak jednak czytamy w raporcie, te 8% wciąż oznacza, że 3,8 mln Polaków jest wykluczonych cyfrowo-społecznie.

Najczęściej są to osoby w wieku 45-74 lat – aż 3,6 mln. W innym ujęciu na wykluczenie wpływa sytuacja finansowa – 63% wykluczonych (2,74 mln) stanowią osoby mieszkające w gospodarstwach domowych o niskich dochodach.

Jedną z grup najbardziej narażonych na wykluczenie cyfrowe są mieszkańcy wsi, stanowiący 55% (2,5 mln) spośród wykluczonych.

[źródło](#)

Wiemy już co to kompetencje cyfrowe, gospodarka cyfrowa, społeczeństwo informacyjne oraz czym jest wykluczenie cyfrowe.

Porozmawiajmy o tym, jaki to wszystko ma albo może mieć wpływa na Wasze życie.

Jakieś pomysły?

Kim jest pracownik przyszłości? Gdzie będzie pracował i co powinien umieć?

Kiedy myślimy o zawodach przyszłości, wyobrażamy sobie biura rodem z filmu sci-fi, w których automatyzacja i robotyzacja to zjawiska bardzo odległe w czasie.

Tymczasem takie zmiany już się toczą. Wyobraźcie sobie.....

Czy 15 lat temu komukolwiek śniło się, że będzie pracował jako social media manager, projektował aplikacje do bankowości mobilnej, a dzieci na pytanie, kim chcesz zostać w przyszłości, będą odpowiadać: youtuberem?

Czy przychodzą Wam do głowy jeszcze inne, zaskakujące zawody?

Co to są zawody przyszłości?

Zawody przyszłości to profesje, na które w perspektywie kilkuletniej, lub kilkunastoletniej, będzie zapotrzebowanie na rynku pracy.

W badaniach rynku na temat przyszłościowych zawodów często można spotkać następujące stwierdzenia:

- w ciągu najbliższych 20-25 lat **ponad połowa istniejących dziś profesji zniknie** wskutek zmian technologicznych,
- w to miejsce pojawi się znacznie więcej zupełnie nowych zawodów,
- nawet 65% dzieci obecnie zaczynających naukę **będzie pracować w zawodach, które jeszcze nie istnieją.**

[źródło](#)

Czy automatyzacja będzie zastępować człowieka?

Tak, ale w tych zawodach, gdzie coraz trudniej o pracowników

Automatyzacja zarówno stanowisk pracy, jak i codziennych czynności to już fakt. W sklepach są kasy samoobsługowe, roboty odkurzają nasze mieszkania, chatboty pomagają w zakupach online. A to tylko kilka przykładów.

Czy zatem roboty wyprą człowieka z rynku pracy?

Analitycy trendów i futurologi najczęściej są zgodni co do tego, że największemu zautomatyzowaniu podlegać będą proste prace fizyczne lub umysłowe, powtarzalne i schematyczne, a także te polegające na zbieraniu i przetwarzaniu danych.

Większe szanse na utrzymanie się na rynku pracy mają zatem **zawody kreatywne, wymagające wytwarzania nowych rozwiązań i nieszablonowego myślenia nastawionego na rozwiązywanie problemów.**

Czy mogę mieć jedną pracę przez całe życie?

Zmiany dotyczyć będą nie tylko obszaru wykonywanej pracy, ale także przebiegu kariery.

Już teraz obserwuje się na rynku pracy odejście od stabilnej, linearnej kariery zawodowej w jednej firmie/dziedzinie na rzecz realizowania wielu zróżnicowanych projektów.

Tę wielozadaniowość oddaje również zyskująca na popularności kultura slashies, czyli osób, które równocześnie wykonują kilka zawodów (nazwa pochodzi od angielskiego słowa i znaku slash „/”). Zawodowo można być grafikiem / copywriterem / fotografem / programistą.

Życie zawodowe będzie tworzyć **Portfolio Mikrokarier**, w której niezbędne będzie kształtowanie swojej wiedzy i umiejętności w różnych kierunkach i obszarach, kompetencje cyfrowe, mobilność oraz gotowość do ciągłego uczenia się.

Co oznacza proces ciągłego uczenia się?

Reskilling polega na zdobyciu zupełnie nowych umiejętności, kompetencji i wiedzy w celu przygotowania się do zupełnie nowej roli. Reskilling konieczny jest, kiedy wykonywane dotąd zadania i obowiązki stają się zbędne w organizacji. Często dzieje się tak w wyniku postępu technologicznego.

Upskilling polega na modyfikacji, dostosowaniu posiadanych już umiejętności i wiedzy do zmian zachodzących w danym obszarze. Na fundamencie tego, co już wiemy i potrafimy, budujemy pogłębione, bardziej zaawansowane i lepiej dostosowane do realiów kompetencje.

Lifelong learning. W rzeczywistości, która ewoluuje i przekształca się w zawrotnym tempie, wiedza staje się płynna. To oznacza, że musimy zachować czujność i otwartość, aby stale weryfikować czy to, czego nauczyliśmy się wczoraj, dziś wciąż jest aktualne. Osoba, która stale dąży do rozwoju rozumie, że zobligowana jest do ciągłego oduczania się i uczenia pewnych rzeczy na nowo.

W jakich nowych zawodach możecie w przyszłości pracować?

Choć nie ma co do tego pewności, eksperci snują wiele przypuszczeń, a kreatywne pomysły w dużej mierze zależą od autora zestawienia.

Oto kilka ciekawych stanowisk – może Wasze zawody przyszłości?

Spróbujmy wspólnie rozwikłać zakres obowiązków w poniższych zawodach

Zawody przyszłości, które dziś nie istnieją

Personal Digital Curator (osobisty kurator cyfrowy) – specjalista, który pomoże zadbać o wizerunek i komunikowanie w sieci swojego życia prywatnego i zawodowego;

Garbage Designer (projektant śmieci) – osoba, która będzie zajmowała się znajdowaniem nowych zastosowań dla użytych już materiałów lub przeprojektowywała firmy pod kątem łatwiejszego przetwarzania ich produktów przez innych;

Zawody przyszłości dostosowane do nowych potrzeb

Digital Tailor (cyfrowy krawiec) – w dobie rosnącej popularności sektora e-commerce wśród zawodów przyszłości ma się pojawić zapotrzebowanie na krawców, którzy będą w stanie zdjąć z klienta miarę zdalnie – za pomocą nowoczesnych technologii;

Nostalgist (nostalgista) – zawód przyszłości będący odpowiedzią na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństw; to połączenie projektanta wnętrz z opiekunem osób starszych. Nostalgista pomoże stworzyć wystrój domu czy mieszkania na wzór wybranej dekady z przeszłości;

Zawody przyszłości związane z technologią

Man-Machine Teaming Manager (manager ds. współpracy człowieka z maszyną) – osoba, która będzie potrafiła zarządzać zespołem złożonym z ludzi i robotów, tzn. połączyć ludzkie myślenie, empatię i wszechstronność z właściwą maszynom dokładnością, szybkością obliczeniową i wytrzymałością w całość sprawnie działającą na korzyść firmy;

AI-Assisted Healthcare Technician (technik opieki zdrowotnej wykorzystujący sztuczną inteligencję) – czyli mówiąc prościej pielęgniarz XXI wieku; osoba, która w cięższych przypadkach zapewni zdalną diagnostykę i opiekę medyczną wspomaganą sztuczną inteligencją;

Digital Death Manager (menedżer śmierci cyfrowej) – pomoże zakończyć nasze życie w sieci.

Zawody przyszłości wspierające życie ludzi

Analitik cyber-miasta, osoby na takim stanowisku będą odpowiedzialne za utrzymanie prawidłowego działania miast. Zbierania informacji z wielu czujników odpowiadających za zużycie energii czy segregowania śmieci. Miasta mogą również gromadzić dane swoich mieszkańców, tymi danymi również będzie się zajmował analityk.

Tele-chirurg, możliwe, że za kilka lub kilkanaście lat chirurdzy już nie będą operowani własnymi rękami, lecz będą to osoby sterujące robotami.

Twórcy organów, może to się wydawać abstrakcyjne, ale w stosunkowo niedalekiej przyszłości, ale w naszym świecie możemy mieć zapotrzebowanie na osoby, które będą się zajmowały produkcją organów dla ludzi w celu wykonania np. przeszczepu. Naukowcy z Massachusetts Institute of Technology już rozpoczęli eksperymenty w tym kierunku.

Zawody przyszłości związane z rozrywką

Cyber-sportowiec, może to się wydawać co najmniej zabawne, ale rzeczywistość jest taka, że eSport rozwija się bardzo prężnie, a gracze komputerowi zaczęli brać udział w prawdziwych międzynarodowych zawodach. Najpopularniejsze sporty internetowe oglądają już miliony ludzi. Wspierają je też najlepsze marki.

Przewodnik po kosmosie, chyba każdy z nas słyszał lotach turystycznych na kosmos? Marzenie Elona Muska zarezerwowane tylko dla kosmonautów staje się rzeczywistością... W przyszłości może pojawić się zapotrzebowanie na osoby, które będą pełniły rolę przewodników po kosmosie.

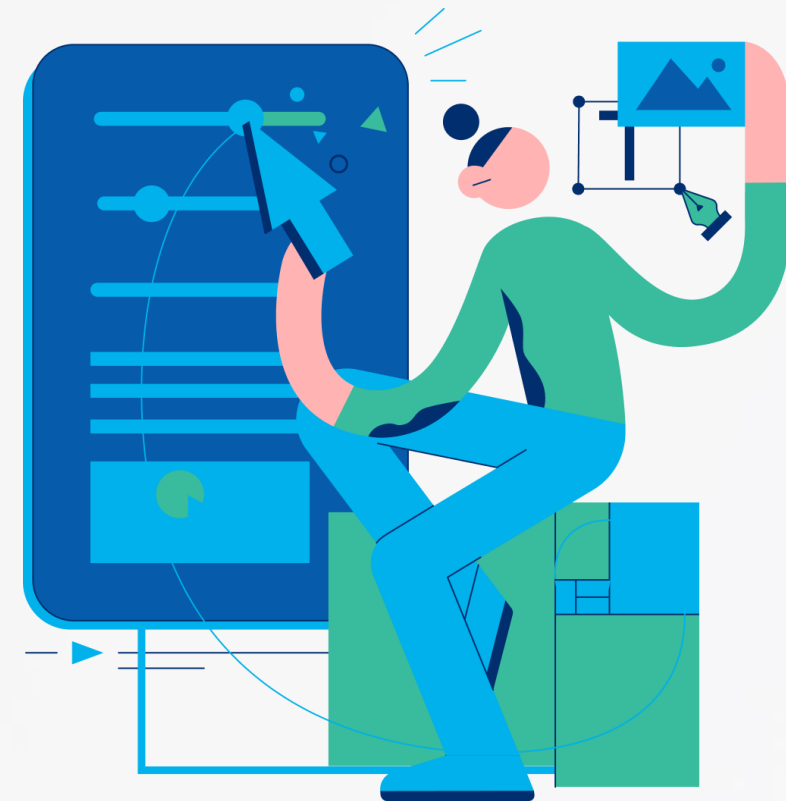

Pracownicy przyszłości potrzebują stale nowych kompetencji

Szczególnie istotne będą umiejętności z obszaru STEM (science, technology, engineering, maths) oraz szeroko rozumiane umiejętności cyfrowe.

31% przedstawicieli pokolenia X (44-53 lata) ocenia je jako bardzo istotne. Generacja Z (osoby poniżej 22 r.ż.) dostrzega przydatność umiejętności cyfrowych na rynku pracy przyszłości (20%), jednak duże znaczenie ma dla nich również umiejętność krytycznego myślenia (12%).

Zdolność aktywnego uczenia się, kreatywność, abstrakcyjne myślenie oraz umiejętność dzielenia się wiedzą – to kompetencje, którymi powinien wykazać się każdy pracownik przyszłości.

Przyszłość to otwarta księga, którą Wy zapiszecie swoimi historiami

Połączenie umiejętności cyfrowych z kompetencjami miękkimi to cenny kapitał pracowników przyszłości, który będzie miał kluczowe znaczenie przy zwiększającym się tempie innowacji i postępującej automatyzacji.

Większość obowiązków wykonywanych obecnie przez ludzi może w przyszłości zostać zastąpiona pracą robotów lub sztucznej inteligencji (AI), ale to człowiek obecnie programuje te rozwiązania.

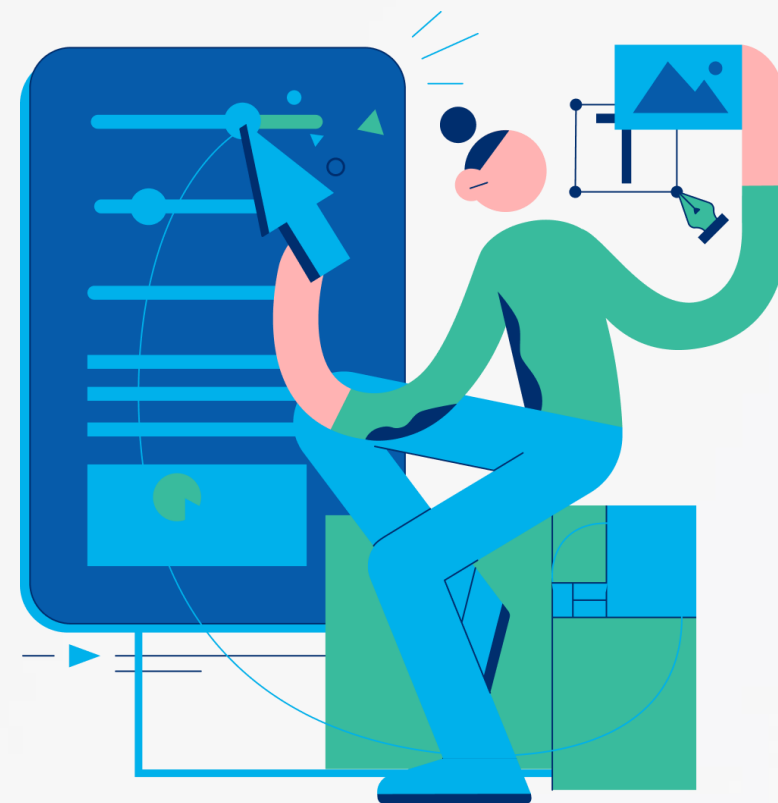
Oto kilka rad na przyszłość:

Pozostańcie otwarci na świat i ludzi i nie bójcie się zadawać pytań!

Szukajcie swoich pasji i mocnych stron, one Wam wskażą drogę!

Traktujcie każdą porażkę jak lekcję, która Was uczy i wzmacnia!

Trenujcie ciało i umysł, aby pozostawać na długo w sprawności!

**„Nie przepracowałem ani jednego dnia w swoim życiu.
Wszystko to była przyjemność.”**

Thomas Edison
wynalazca